

MÜ'MİNİN RÜYASI*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ

hayri halkihî muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebia hû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

رُؤْيَا الْمُؤْمِنِ جُزْءٌ مِنْ أَرْبَعِينَ جُزْءًا مِنَ النَّبُوءَةِ
وَهِيَ عَلَى رِجْلِ طَائِرٍ مَا لَمْ يُحَدِّثْ بِهَا فَإِذَا تَحَدَّثَ
بِهَا سَقَطَتْ وَلَا يُحَدِّثُ بِهَا إِلَّا لَبِيبًا أَوْ حَبِيبًا

(ت. والحاكم، طب. هب. عن أبي رزين)

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 288/4 (*Ru'ye'l-mü'mini, cüz'ün min erbaîne cüz'en mine'n- nübüvveti; ve hiye alâ ricli tàirin mâ lem yuhaddis bihâ; feizâ tehaddese bihâ, sakatat; ve lâ yuhaddis bihâ, illâ lebîben ev habîben*) *Sadaka rasûlüllâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Muhterem cemaat-i müslimîn!

Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendi KS Hazretleri'nin eseri olan *Râmûzü'l-Ehâdis*'ten, sevgili peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ ASS Efendimiz'in hadis-i şerîflerini okumaya devam ediyoruz.

Hadislerin meallerini vermeğe geçmeden önce, evvelâ sevgili peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Efendimiz'in ruhu için, sonra cümle enbiyânın, asfiyânın, evliyânın, Peygamber Efendimiz'in ashâbının, etbânın, meşâyih ve sâdâtımızın, Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtazâ'dan günümüze kadar geçmiş olan büyüklerimizin, şühedânın, ulemânın ve bu eserin içindeki hadis-i şerîflerin bize kadar ulaşmasında emeği geçmiş olan ruvâtın, muhaddisînin ruhları için; uzaktan yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere, şu mescide gelmiş olan siz kardeşlerimizin cüml e geçmişlerinin ruhları için ve müellif merhumun ruhu için, bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif hediye edelim:

.....

a. Rüyanın Anlatılması

Peygamber ASS Efendimiz metnini önceden okumuş olduğumuz hadis-i şerifte şöyle buyuruyorlar:¹

رُؤْيَا الْمُؤْمِنِ جُزْءٌ مِنْ أَرْبَعِينَ جُزْءًا مِنَ النَّبُوءَةِ
وَهِيَ عَلَى رِجْلِ طَائِرٍ مَا لَمْ يُحَدِّثْ بِهَا فَإِذَا تَحَدَّثَ
بِهَا سَقَطَتْ وَلَا يُحَدِّثُ بِهَا إِلَّا لَبِيبًا أَوْ حَبِيبًا

(ت. والحاكم، طب. هب. عن أبي رزين)

RE. 288/4 (*Ru'ye'l-mü'mini cüz'ün min erbaîne cüz'en mine'n- nübüvveh*) “Mü'min kimsenin uykuda görmüş olduğu rüya, peygamberliğin kırk cüzünden bir cüzdür, kırk bölüğünden bir bölüktür. (*Ve hiye alâ ricli tairin*) Ve bu rüya, bir kuşun ayağındadır, ayağında gibidir; (*mâ lem yuhaddis bihâ*) o rüyayı gören kimse, onu başkasına anlatmadığı müddetçe... (*Feizâ tehaddese bihâ*) O rüyayı başkasına anlattığı zaman, (*sakatat*) düşer. Kuşun ayağında duran, düşecek bir şey nasıl düşerse, ö yle düşer. (*Ve lâ yuhaddis bihâ, illâ lebîben ev habîbâ*) O halde, rüyayı gören kimse, bu rüyayı ancak akıllı, ârif bir kimseye söylesin veyahut habîp, sevilen, sevgili dostu olan bir kimseye söylesin!” Kelimelerin mânâsı bu.

---

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.IV , s.536, no:2278; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV , s.12, no:16242; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.413, no:6049; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.XIX, s.205, no:462; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.IV , s.190, no:4767; Tayâlisî, *Müsned*, c.II, s.414, no:1184; Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*, c.I, s.86, no:184; Ebû Rezin RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV , s.585, no:41406; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.63, no:12565.

Bu hadis-i şerif, daha önceki hafta geçmiş olan hadisin ve aşağıda gelecek hadislerin benzeri. Burada rüyanın peygamberliğin kırk cüzünden bir cüz olduğu ifade ediliyor. Ne demek? Yâni peygamberlere, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin insanlara kendi emirlerini ve yasaklarını tebliğ etmek üzere vazifelendirmiş olduğu insanlara, kendi ahkâmını bildirme yolları kırk kadardır, kırk çeşittir. Bunlardan bir çeşidi de rüyadır. Yâni, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin emirleri peygamberlere gördükleri rüyalar suretiyle de gelebilir.

Onun için, rüya lalettayin, asılsız, esassız bir şey değildir, mü'min kul için... (*Ru'ye'l-mü'mini*) deniyor; inanmış, mü'min kul için peygamberliğin kırk cüzünden bir cüzdür. Ne demek? Yâni, bu rüyada bizlere mânevî birtakım hakikatlerin işaretleri, emâreleri vardır. Asılsız, esassız değildir.

Mâlum, geçen hafta da söylemiştim, rüyanın menşe'leri çeşitlidir. İnsanlar uyur, rüya görür. Bunun çeşitli kaynakları vardır. Nefsanî olur, insanın nefsinden gelir. Şeytani olur, me lekî olur, rahmânî olur... Çeşitli menşe'lerden gelir. Mü'min olan kimsenin rüyasının bir aslı esası vardır.

Meselâ, Peygamber ASS Efendimiz'e birisi gelmiş, bir rüya anlatmış. Ebû Bekr-i Sıddîk RA demiş ki:

“—Müsaade buyur yâ Rasûlallah, ben tâbir edeyim!” Ve o rüyayı tâbir edince;

“—Bir kısmını doğru tabir ettin, bir kısmı doğru olmadı.” diye söylemiş Peygamber ASS Efendimiz.

Demek ki, rüya tâbiri ince bir şey... Yâni, rüyanın işaretle rini çözmek, onu anlamak, rüyayı te’vil etmek veya tâbir etmek diye söylenir. Bunun pek çok incelikleri vardır. “Aynı rüyayı iki şahıs görse, şahıslara göre, şahsiyetlerin değişikliğine göre, başka türlü tâbir olunabilir.” diyor şerhte...

“Bu rüya bir kuşun ayağındadır.” diyor. Ne demek? Sanki bir kuşun ayağına düşecek bir şey koysanız nasıl durur? Kuş hareket etmediği müddetçe, o koyduğunuz şey koyduğunuz yerde, ayağında durur. Ama ürküttüğünüz, kaçırdığınız zaman, o yere düşer. Onun gibi bu rüya da söylediğiniz zaman, adeta o d urdu uğu yerden düşer. Yâni söylenen şey, yapılan te’vile göre bir ke sinlik kazanır.

Onun için, kişi gördüğü rüyayı olur olmaz kimseye anlatmasın. Alay edecek bir kimseye rüya anlatılmaz. Sözüünün kadrini, kıymetini, nereye varacağını bilmeyen bir kimseye rüya anlatılmaz. Olmadık bir şekilde yoruverir, ondan sonra o kuşun ayağından düşer. Yâni, o şekilde takdir oluverir, ondan sonra zararını görür kişi onun.

Onun için, rüyayı kime anlatacağız? ASS Efendimiz ifade ediyor: *Lebîb*... *Lebîb* demek, *lûb* sahibi yâni akıl sahibi, ilim irfân sahibi, anlayış sahibi bir kimseye anlatacağız. Dengeli bir kimse olacak, akli başında bir kimse olacak. Rüyanın kadr ü kıymetini bilen, değerini bilen ve sözünün kadr ü kıymetini bilen bir kimse olacak.

İkincisi: (*Evhabîben*) Yahut dasevdiğimiziz, aramızda sevgi bağı bulunan kimseye söyleyeceğiz. Çünkü seven insan, sevdiği kimsenin zarara uğramasını istemez, dikkat eder. Rüyayı dikkatle dinler, rüyanın yorumuna göre bir hüküm kazanacağını bildiği için de, onu hayra yorarak o kardeşini, sevdiği, rüyayı gören kardeşini korumağa çalışır.

Onun için bu hadis-i şeriften çıkan ders: Gördüğümüz rüyayı herkese söylememek... Ancak aklı başında, ârif kimseye söylemek ve sevdiğimiz kimseye söylemek. Düşmana söylersin, inadına, sana olan husumetinden, düşmanlığından dolayı yanlış bir şekilde tabir ediverir, o zaman zararını görürsün.

Burada bu kadar izahat kâfi... Aşağıdaki hadis-i şerif de yine rüya ile ilgili.

b. Sâlih Müslümanın Rüyası

Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet edilmiş. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:²

---

² İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1282, no:3895; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.493, no:1335; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V I, s.174, no:30465; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.342, no:8487; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.174, no:30461; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.1775, no:2265; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V I, s.173, no:30455; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.466, no:2598; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.277, no:11727; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.217, no:9057; Bezzâr, *Müsned*, c.V, s.250, no:1864; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.213, no:20357; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.587, no:41412; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIII, s.62, no:12563.

رُؤْيَا الرَّجُلِ الْمُسْلِمِ الصَّالِحِ جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءًا مِنَ النَّبُوَّةِ

(د.ع.ش. عن أبي سعيد)

RE. 288/5 (*Rü'ye'r-raculi'l-müslimi's-sàlihi, cüz'ün min seb'îne cüz'en mine'n-nübüvveh.*)
“Müslüman sàlih kimsenin, kişinin, adamın rüyası peygamberliğin yetmiş cüzünden bir cüzdür.”

Ne dedi burada? Müslüman dedi ve sàlih dedi. Müslim ne demek? *Müslim*, İslâm olmuş olan kimse demek. *İslâm olmak* ne demek? Kendisini Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne vermiş, teslim etmiş kimse demek. Yâni bir kimse, “Ben kendi aklımı bıraktım; başka yerlere, başka kaynaklara bağlanmayı, başka yerlere tâbi olmayı bıraktım. Yâ Rabbi, sana teslim oluyorum, senin iradene tâbi oluyorum, sana kul olmağa karar verdim.” dedi mi bir insan, işte müslim o...

Peygamber ASS Efendimiz çeşitli diyarlara mektup yazdı İslâm'ı bildirmek için. Bizans'a mektup yazdı. Tâ Hicaz'dan İstanbul'a, o zamanki Araplar arasındaki adı Kostantiniyye... Kostantiniyye'ye mektup yazdı, veyahut hükümdar neredeyse o sırada, Suriye'ye mi geldi, nasıl olduysa elçi gönderdi, İslâm'ı o na tebliğ etti. İran'a mektup gönderdi, elçi gönderdi. Tabii mektup postayla gitmiyordu o zaman, bir elçinin elinde, mutemet bir adam vasıtasıyla gönderiliyordu. Habeşistan'a gönderdi, Mısır'a gönderdi.

Bak bundan ne ders çıkıyor? Peygamberimiz SAS Efendimiz Allah'ın emirlerini insanlara bildirmek için ne kadar büyük gayret sarf etmiş. O zamanın imkânsızlıklarını düşünün... Biz bugün bir mektubu atıyoruz, bir hafta sonra Amerika'daki ahbabımızın elinde veyahut iki-üç gün sonra Almanya'daki şahsın elinde. Avustralya'dan mektup geliyor, Afrika'nın güneyinden mektup kalkıp bize geliyor, kısa zamanda... Dünyanın her yeri daralmış, küçülmüş.

O devirde ise bir mektubun sıhhatle gitmesi için, bir adamı vazifelendireceksin, aylar boyu gidecek, o senin istediğin için şahsa omektubu verecek. O kadar güçlükler içinde, Rasûlüllah SAS Efendimiz eski dünyanın bilinen bütün merkezlerine haber gönderdi, Allah'ın emirlerini tebliğ etti,

“—Allah'ın selâmı hidâyete tâbi olanların üzerine olsun! Ben Allah'ın hak elçisiyim. Allah-u Teâlâ Hazretleri beni elçi seçti. Benimle ahkâm gönderdi, bana tâbi ol! (*Eslim teslem*) Müslüman ol, selâmete erersin; dünya ve ahiret selâmetini o zaman bulursun.” diye mektup yazdı hepsine.

Buradan bize çıkan ders nedir, bu mânâdan? E biz bu dinin fertleri değil miyiz? Biz o Rasûlüllah'ın ümmeti değil miyiz? Müslümanız, onun ümmetiyiz. O halde bizim aslî vazifemiz de, tıpkı Rasûlüllah SAS gibi, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin emirlerini, yasaklarını, buyruklarını insanlara duyurmaktır.

“—Ama hocam, benim mesleğim var, dükkânım var, ticaretim var, memuriyetim var...”

Onların hepsi tâli, onların hepsi teferruat, yan iş; ufak şey... Asıl vazifen senin, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin dinini başkalarına tebliğ etmek, duyurmak. Senin ve benim ve herkesin asıl vazifesi bu. İlk işimiz bu.

Yâni, dünyaya Allah bizi göndermiş, Rezzâk-ı alem, cümle sine mahlûkâtın rızkını ihsân ediyor, rızık gelecek. Rızık gelecek insana, biz o gelecek rızkın peşinde ömrümüzü harcıyoruz. Yarısını tahsil ile, yarısını da dükkân, ticaret kuracağız diye harcıyoruz. Geçim için, yâni midemizi dolduracağız diye çalışıyoruz. Halbuki, garantilemiş Allah-u Teâlâ Hazretleri:

“—Ey kulum! Ben seni yarattım, rızkını da vereceğim.” demiş.

Rızkımızı garantilemiş, peşinde koşuyoruz, ömrümüzü onda tüketiyoruz. Yarısını uykuyla tüketiyoruz, horul horul; yarısını da Allah'ın garantilemiş olduğu, “Merak etme kulum! Ben sana rızkını vereceğim, aç bırakmam seni.” diye garanti verdiği şeyi, ille bulacağız diye koşturmakta harcıyoruz. Yarısı uykuyla, yarısı da bir başka çeşit uykuyla geçiyor. Bu da gaflet...

Asıl vazifemizi unutuyoruz... Asıl vazifemiz Allah'a kulluk etmek ve Allah'ın kullarını Allah'ın dinine davet etmek ve Allah'ın dinini insanlara duyurmak, yaymak... Hem de bu kadar kolay vasıtalarla... Telefon var, telgraf var, mektup hemen dünyanın her tarafına ulaşabiliyor, dünyanın her tarafından gelebiliyor... Yeter ki gönlümüz olsun, İslâm için çalışmaya niyetimiz olsun.

Bir insan bir sene boyu uğraşsa, akrabasıyla, kendisiyle selâmı, sabahı olan, merhabası olan bir kimseyi, bir sene uğraşsa, el pençe divan dursa karşısında, hizmet etse, parasını harcasa, hediyeler alsa götürse, gönlünü almak için... Bir senede bir ad amı yola getiremez mi? Muhakkak getirir. Ne olacak? O da zaten kâfir değil ki, o da müslüman ama gâfil müslüman. Onun da anası babası, ecdadımız bizim. Hepsi aynı vatanın evlâdı...

Farz edelim ki kâfir, farz edelim ki hristiyan veya yahudi, veya mecûsi veya şunu veya bunu... Böyle de olsa bir sene insan şöyle gözüne kestirdiği, aralarında beşerî münasebetler düzgün olan, merhaba ettiği zaman böyle kâbil-i hitap bir kimseyle bir sene uğraşıp, onu hak yola çekemez mi? Allah'ın izniyle çeker. Bir senede değil, belki bir ayda çeker bu şekilde hareket ederse. Havlusunu tutuverirse, ayakkabısını çeviriverirse, hürmet ederse, izzet ederse; evine sebzesini, meyvasını fileyle taşıyiverirse... İnsanın gönlü ne olacak;

الْإِنْسَانُ عَبِيدُ الْإِحْسَانِ

(*El-insânü abîdü'l-ihsân*) “İnsanoğlu iyiliğin kölesidir.” demişler. Yap bir insana bir iyilik, hemen yumuşar, derhal sana sempati duymaya başlar.

Hepimiz öyleyiz, yaratılışımız bu. Kim bize iyilik yaparsa, o na karşı içimiz yumuşar. Kim bize kötülük yaparsa, biz de ona karşı sertleşiriz.

E Şimdi böyle bu kadar güzel ahlk ile, candan severek, hakikaten de böyle iten davranarak, bir kimseyi kendimize bağlayamaz mıyız? Bağlarımız evelallah! O zaman demek ki, bir senede bir insanı kendisine bağlasa, her müslüman bunu vazife edinse... Akrabamız var... Hatta belki evimizde çoluk çocuğumuz var, bizim yolumuzda gitmeyen; komŐularımız var, iş muhitinde tanıdıklarımız var... Bir tanesini gözümüze kestirip doğru yola eksek, bir senenin sonunda, bizim memleketimizdeki has müslüman sayısı, hop iki misline çıkacak. Derhal iki misli oluvereceğiz birden...

E hepsi yine aynı Şekilde alıŐsalar... Bu sefer ikinci senenin sonunda, bu seneye göre dört misline çıkıverecek müslüman sayısı... nc senenin sonunda sekiz misline ıkıverecek... Yâni, kısa zamanda Türkiye baŐtan aşağıya Allah'a mut, Allah'ın emirlerine vkf, Allah'ın yolunda yürümeye azimli, has halis insanlardan müteŐekkil, bir böyle güllük gülistanlık, gl bahçesi gibi, bülbüllerin ttğ, gllerin koktuğu bir güzel bahçe gibi, ho Ő bir memleket oluverecek.

E niye çalıŐmıyoruz? Bilmem. Rasûlüllah SAS Efendimiz Bizans'a, İnan'a, Habeşistan'a, Mısır'a insanlar göndermiş, hak dini tebliğ etmek için... Biz yanımızdaki komŐumuzla ilgilenmeyiz, evimizdeki çocuğumuzla ilgilenmeyiz, iş yerindeki arkad aŐımızla ilgilenmeyiz.

Allah-u Teal Hazretleri bize uyanıklık versin... Basiretimizi açsın... Yoksa uzun boylu Őeye lüzum yok. İŞte gayet kolay, he sap meydana...

Bu sözleri müslümanlık, İslâm sözünden çıkarttık. Bir de sàlih ifadesi var hadis-i şerifte. *Sàlih* demek, salâh sahibi, iyi demek.

(*Rü'ye'r-raculi'l-müslimi's-sàlih*) “Sàlih olan, İslâm olan, müslüman olan bir adamın rüyası” diyor. Adamın rüyası diyor ama, buradaki racül sözü her ne kadar adam mânâsına geliyorsa da, maksat insanoğlu demek. Kadına da şâmil, büyüğe de şâmil, küçüğe de şâmil... Yâni, müslüman ve sàlih olan her kişi demek. Onun gördüğü rüya nedir? “Nübüvvetin yetmiş cüzünden bir cüzdür.” dedi bu hadis-i şerifte.

Demin kırk altı cüzünden bir cüz demişti, burada yetmiş cüzünden bir cüz dedi. Bunun izahı nedir? Bunun izahı iki şekilde yapılmış açıklamada, şerhte:

Bir: Muhatabın, hitap edilen şahsın durumuna göre, onun kabiliyetlerine, meziyetlerine göre o rakam söylenmiş.

İkinci izah: Peygamber ASS Efendimiz kendisine kırkyaşındayken nübüvvet geldi, ondan sonra altmış üç yaşına kadar peygamberlik vazifesini hakkıyla îfâ etti, Allah'ın emirlerini, yasaklarını insanlara tebliğ etti. Yirmi üç senenin başındaki durum ile, sonundaki durum arasında bir fark muhakkak var.

Çünkü Rasûlüllah SAS Efendimiz buyurmuş ki, bir hadis-i şeriflerinde³

---

³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.611, no:5910; Hz. Ali RA'dan. Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V III, s.35; Hasan-ı Basrî Rh.A'ten.

İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *el-Menâmât*, c.I, s.116, no:243. Hatîb-i Bağdâdî, *İktizâü'l- İlm*, c.I, s.112, no:196.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.1403, no:2406.

مِنْ اسْتَوَى يَوْمَاهُ فَهُوَ مَغْبُونٌ

(Meni'stevâ yevmâhu fehüve mağbûnün) “İki günü müsâvî o lan kimse bile ziyandadır.”

Allah Allah! Demek ki, benim dünümle bugünüm eşitse, ben zarar ediyorum. Ya nasıl olacak? Benim bu günüm, dünümden biraz daha kârlı, biraz daha fazla çalışmak, fazla iş yapmak, ibadet etmek, sevap kazanmak şeklinde, biraz daha ileride olacak. Yarınım da, bugünümden biraz daha ileride olacak. İslâm'daki şu terakki fikrine bak! İnsanların aynı yerde durmasına bile razı olmuyor.

Halbuki, şu bizim memleketin haline bir bakacak olursak; ecdadımız hanlar yaptırmış, hamamlar yaptırmış, medreseler yaptırmış, hayrat ü hasenât eserleri yaptırmış... Gezin dolaşın İstanbul'u... Ben gezerim, yüreğim parçalanır. Eyüp taraflarına gidin bakın! Ecdadın yapmış oldukları eserleri muhafazad an aciz kalmışız. Değil iki günü müsavi olmak, ikinci günümüz birinci günden tepetaklak daha aşağı gitmiş. Nasıl evlatlarız, nasıl nesilleriz? Öyle babaların, ne biçim hayırsız evlatlarıyız ki, ecdadımızın eserlerini dahi korumaktan aciz kalmışız, başarı sağlayamamışız. Böyle bir perişan, harabe haline getirmişiz, onların gül gülistan bıraktığı memleketi.

Bir Anadolu kasabasına gittim, orada yazma eserleri incelemek üzere kütüphaneye girdim. Güzel kesme taştan bir medrese yaptırmış bir vezir. Kütüphanesine girdim, her bir kitap göz

nuru ile, sanat ile böyle icrâ edilmiş; cildi bir şâheser, yazısı başka şâheser... Altın yaldızlarla çerçeveletilmiş mükemmel kitaplar var. Dört yüz kadar kitap, ben onların hepsini inceledim, listesini hazırlıyorum kendim, yazıyorum bir taraftan. Kasabadan birisi geldi:

“—Ah hocam! Bu kitaplar daha ne kadar çoktu bir bilsen...”

“—E nerede, ne oldu?” dedim,

“—Biz o kitapların üstünde çocukların koşmaca oynadığını biliriz.” dedi.

Vah hayırsız evlatlar vah! Yâni ecdat kütüphanesini bırakmış, ilim irfân bırakmış. O kitapların her birisi yüz binlerce lira eder.

Yâni Amerikalıya satsan, Amerikalı senden iyi kıymetini bilir, yüz bin lirayı verir, alır o kitabı. Altın yaldızla çerçeveletilmiş, öyle yazılmış nâdide eserler.

“—Bunun üzerinde çocukların koşmaca oynadığını biliriz.” dediler.

“—Hatta bunların bir kısmı leblebicilere külah oldu.” dediler, elyazması eserler.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizleri affetsin, bizlere uyanıklık versin... Bu dine kim sahip olacak, müslüman sahip olmazsa? Şeyhülislâm'ın çocuğu, Mısır'da ayakkabı tamirciliği yapmış. Geçen gün söylediler. Şeyhülislâm'ın çocuğu, o da alimmiş, kitap yazmış bir kimse. Önüne önlük takmış, eski ayakkabı tamiri yapmış Mısır'da... Hey gidi müslümanlar hey! Mısır'da müslüman yok muydu?

“—Gel Efendim, sen ilim adamısın, ayakkabı tamiri senin neyine! Buyur şu medreseye, al sana şu kadar talebe... Senin maddi ihtiyacını biz karşılarız.” diye niye dememişler o zamanın müslümanları?

O alim neden ayakkabı tamiri yapıyor? Demek ekmeğe ihtiyacı var, yiyeceğe ihtiyacı var ki, pençe tamir edecek de, eski ayakkabının çamurlu pençesine çekiç vuracak, çivi çakacak, tamir edecek de, oradan geçimini sağlayacak. Yazıklar olsun oranın müslümanlarına ki, ulemâsının kadr ü kıymetini bilmemiş.

Ulemâsının kıymetini bilmemiş, kitabının kadrini kıymetini bilmemiş, medresesini yakmış yıkmış, kesme taşlarını almış evine, ev yapmış. Allah ıslah eylesin...

Bunları nereden açtık? İki günün bir olmamasından çıkardık. “İki gününün bir olmaması lâzım müslümanın!” dedik, “Daha ileri olması lâzım!” dedik ama, bir de tarihimize baktık, günümüze baktık ki, biz daha ileri gitmek şöyle dursun, daha tepe taklak aşağıya doğru gidiyoruz. O halde, zararın neresinden dönersek kârdır ey müslümanlar, aklımızı başımıza toplayalım!

Dünyanın hali... Daha bu ihtiyar dünya ne kadar dönecek bilmiyoruz ama, alâmetlerine bakacak olursa insan, herhalde çok uzak bir zamanda değil, ahir zaman yakın... Her tarafı fitne fesat sarmış. Adam öldürmeler, küçük alâmetler, büyük alâmetler...

Kıyametin Peygamber ASS Efendimiz tarafından bildirilmiş olan alâmetlerinin çoğu erbâbınca müşahede ediliyor. Daha bu gaflet ne zamana kadar sürecek?

Allah cümlemize uyanıklık versin de, ilme sımsıkı sarılıp Allah'ın yolunda, Allah'ın dinine hizmeti kendisine şeref bilip çalışmayı cümlemize nasib eylesin...

Tabii Peygamber Efendimiz de bize bu işareti verdiği göre, “İki gününüz bile bir olmasın, daima terakki edin!” buyurduğuna göre; muhakkak ki kendisi de terakkideydi. Yâni, peygamberlik içinde de, mânevî makamların içinde de, nübüvvet makamlarının içinde de seyir halindeydi. Daha yukarıya doğru gidiyordu.

Onun için, bu müslümanların rüyaları nübüvvetin şu kadar cüzünden şu kadarıdır diye hadislerin rakamlarının ihtilafları oradan. “İlk zamanlarda, nübüvvetin cüzleri onun için şu kadarken, terakki etti. Meselâ, yirmi beşken kırk oldu, kırkken şu kadar oldu, ondan sonra yetmiş oldu.” diye, bu tarzda izah edilmiş bu rakamların farklılığı.

c. Rüya, Rabbinin Kuluyla Konuşması

Ubâdetü'bnü's-Sâmit RA'dan rivâyet edilen bu hadis-i şerîf de, yine rüya ile ilgili... Peygamber ASS Efendimiz buyurmuşlar ki: ⁴

---

⁴ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.272, no:3265; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.I, s.390; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtâre*, c.III, s.312; Dûlâbî, *el-Künâ ve'l-Esmâ*, c.II, s.873, no:1532; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.601, no:41451; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V II, s.362, no:11728; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.65, no:12568.

رُؤْيَا الْمُؤْمِنِ كَلَامٌ يُكَلِّمُ بِهِ الْعَبْدَ رَبَّهُ فِي الْمَنَامِ

(الحكيم، طب . ض. عن عبادة)

RE. 288/6 (*Rü'ye'l-mü'mini kelâmün yükellimü bihi'l-abde rabbühû fi'l-menâm*) “Mü'min kişinin rüyası, (*kelâmün*) bir konuşmadır; (*yükellimü bihi'l-abde rabbühû*) bu konuşmada Mevlâ, Rabbimiz kulu ile konuşur.” Nerede? (*Fi'l-menâm*) “Uyku esnasında...”

Demek ki, “Rüya, müslümanın rüyası, Mevlâ'nın kulu ile rüyada konuşmasıdır.” diyor.

Tabii bu –daha önce de söylemiştim– rüyanın çeşitleri var. [Rüyaların bir kısmı şeytanidir, bir kısmı nefsânîdir, bir kısmı melekîdir, bir kısmı Rahmânîdir... Böyle çeşitli şekillerle görünür. Bir kısım rüyada haber, bilgi aynen görünür. Bazen de remiz ile, temsil ile, bir başka yolla görünür.]

Şimdi bizim biraz hocalığımız olduğu için, bize herkes gelip rüyasını anlatıyor. Bilmiyorum, size böyle bu kadar anlatılmıyorlardır herhalde... Ne esrarengiz bir alem bu rüya alemi, neler görüyor insan!

Rüyasında insana bir şahsı gösteriyorlar, daha hiç ömründe görmediği bir şahıs:

“–Git filanca şahsı bul, işte o şahıs budur.” diye rüyasında gösteriyorlar.

Bir ay, bir buçuk ay sonra gidiyor, o söylenen yerde o şahsı arıyor, buluyor. Yanındaki arkadaşı soruyor:

“–Rüyada gördüğün mü?” diye.

“—Evet, aynen bunu gördüm.” diyor.

Ne kadar evvelden? İsterseniz ismini vereyim, adresini vereyim, gidin sorun! Rüyada birisini görüyor, daha hiç tanımamış, diyor ki: “Ben rüyada şöyle şöyle şahıs gördüm, boyu şu, eni şu, evsâfı bu...” diye tarif ediyor. Allah Allah! “Bu şahıs bana, şu şu şu şeylerde yardımcı olacak... Aradan bir aydan fazla zaman geçiyor, o şahısla karşılaşıyor:

“—Tamam, rüyada gördüğüm şahıs bu.” diyor.

Demek ki, mü'minin rüyası... Ama nasıl bir mü'min? İşte cuma günleri oruç tutmazmış, sâir günler hep oruçlu geçirirmiş. Melek gibi bir kadın diye böyle anlattılar. Kâmil mü'min olunca, Allah-u Teâlâ Hazretleri böyle yardım eder.

Bir de kitaplara geçmiş bir rüyadan bahsedeyim size. Madem böyle rüyadan üç hadis-i şerif geldi. Afrika'da bir şahıs, bir kabile reisinin oğlu, misyonerler tarafından alınmış, terbiye edilmiş...

Misyoner ne demek? Hristiyanlığı başka milletler içinde yaymağa çalışan papazlar, misyoner adını alıyorlar. O pap azlar o kabile reisini çocuğunu almışlar, izzet ü ikram ile yetiştirmişler; kendi mekteplerinde gayet güzel bir şekilde... Kendi dillerini öğretmişler, kendi dinlerini de öğretmişler. O putperest kabile reisinin oğlu, olmuş bir hristiyan papazı... Tabii kabile reisinin oğlu olduğu için, arada yazları filân gittiği için, gene o memleketinin dilini de biliyor.

Ne düşünüyorlar misyonerler? “Bu çocuk vasıtasıyla biz ö te ki zencileri de hristiyan yaparız!” diye kullanmayı düşünüyorlar. Ona da bir mevki vermişler kilisede... O şahıs da epeyce böyle samimiymiş. Din gayreti sarmış içini. Gece gündüz Afrika’nın köylerinde, dağlarında dolaşır kabileleri Hristiyanlığa çağırıyor:

“—Hak din Hristiyanlıktır, gelin hristiyan olun!” diye herkesi çağırıyor.

Arada tabii müslüman kabilelerle karşılaşır, müslümanları da hiç sevmiyor. Yâni rakip görüyor. Müslümanlık bâtıl bir din diye düşünüyor. Kendisini hak yolda sanıyor.

Bir gün rüyada Peygamber SAS Efendimiz’i görüyor. Sabah uyanınca, rüyasında Rasûlüllah SAS’i gördüğünü hatırlıyor ve içinde ona karşı bir sevgi uyanıyor. Fakat, kendi kendine kızıyor:

“—Yâhu ben ne biçim insanım? Niye içimde ona karşı bir sevgi uyandı? Halbuki o benim düşmanım.” diyor kendi kendine.

Fakat, sonra bir daha rüya görüyor, gene Rasûlüllah Efendimiz’i görüyor. Tabii Allah cümlemize nasib etsin... Dayanır mı gözler, gönüller... İçindeki sevgi biraz daha artıyor. Uyanınca, “Yâ ben ne oluyorum böyle?” diye yine kendi kendisine kızıyor. “Böyle düşmanımı görüyorum rüyamda, nasıl severim?” filan diye düşünüyor.

Nihayet üçüncü bir rüya görüyor. Bu üçüncü rüyada Rasûlüllah Efendimiz SAS ona tebessüm edip, iltifat edip diyorlar ki:

“—Bak Şu adamı iyi tanı!” Rüyada bir adam gösteriyor. “Şu adamı iyi tanı! Bu adamın adı İbrahim İnak’tır.” Bak adını söylüyor rüyada... “Bu adamı bulacaksın, hakikate bu adamın elinden ereceksin!” diyor.

Şimdi bu Afrika’da İbrahim İnak adını artık zihnine nakşediyor, gittiği yerlerde bu hristiyan papaz, “Burada İbrahim

İnak diye birisi var mı?” diye sorarmıŐ. Nihayet Őehir Őehir, kasaba kasaba yol alıp, memleket memleket gezerken —Şu anda hangi memleket olduğunu söyleyemeyeceğim— Doğu Afrika’da bir memlekete geliyor. Kendisi papaz olduğu için, uçaktan inince kilisenin ilgilileri karŐılıyor:

“—Efendim hoŐ geldiniz diyarımıza...”

“—HoŐ bulduk.” diyor, işte ne ise...

Ondan sonra bir arada, sözden fırsat buluyor, diyor ki:

“—Burada İbrahim İnak diye birisi var mı?” diyor.

“—Var.” diyorlar.

“—Nedir bu adam, ne iş yapar?”

“—Efendim bu adam müslümandır, hem de müslümanların bir tarikat Őeyhidir.” diyorlar.

“—Peki.” diyor.

Ondan sonra oradaki resmî iŐlerini, oraya hangi sebeple gitmiŐse o iŐlerini bitirdikten sonra, Őeyhin adresini sorup öğreniyor. Atlıyor bir vasıtaya, dosdoğru İbrahim İnak’ın yanına gidiyor.

Şimdi, kaç zaman önce rüyada görmüştü. Rasûlüllah, “Bu adam sana hakikati tebliğ edecek.” diye söylemişti. Adını dao zaman söylenmişti. Araya araya o şahsın evini buluyor. İçeriye giriyor, bir de bakıyor ki, rüyada kendisine gösterilen şahsın ta kendisi... Tabii hemen elini öpüyor, ondan sonra müslüman oluyor. Bu sefer aynı şevkle, aynı hevesle Afrika’da müslümanlığı yaymak için çalışan bir insan haline geliyor.

Bu kitaplara geçmiş. *İslâm’ın Zaferi* diye bir kitapta böyle bunun hayat hikayesi yazılmış. Olmuş bir hadise. Bak ne kadar önceden, rüyada isim verilerek, sima gösterilerek bildiriliyor.

Demek ki, insanın imanı gâlip olunca, kâmil müslüman olunca, gönül aynası kirden pastan arınınca, o zaman oraya hakikatler aksediyor ve birtakım gerçekleri çok önceden görmesi mümkün oluyor.

Bu kadarla iktifâ edelim!

d. Saflarınızı Sıkı Tutun!

Enes ibn-i Mâlik RA’dan rivayet edilmiş. Namazda saf bağlamakla ilgili bir hadis-i şerif bu. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:⁵

---

⁵ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.235, no:667; Neseî, *Sünen*, c.II, s.92, no:815; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.260, no:13761; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.539, no:2166; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.100, no:4960; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.I, s.288, no:889; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.253, no:3178; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.V II, s.1045, no:20557, 20580; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIII, s.96, no:12645.

رَاصُّوا صُفُوفَكُمْ وَقَارِبُوا بَيْنَهَا وَحَاذُوا بِالْأَعْنَاقِ

(د.ن. عن أنس)

RE. 288/7 (*Râssù sufûfeküm, ve kàribû beynehâ, ve hâzû bi'l- a'nâk.*)

(*Râssù sufûfeküm*) “Saflarınızı perçinleyin, sımsıkı kenetleyin ! (*Ve kàribû beynehâ*) Safların aralarını yakınlaştırın! (*Ve hâzû bi'l- a'nâk*) Omuzlardan hizâ alın! Boyunlardan, omuzlardan hiza alın!”

Yâni, insan ayağına bakarsa, kimisinin ayağı otuz sekiz numaradır, kimisinin kırk dört numaradır, kimisi şişmandır, kimisi zayıftır... Demek ki omuzlardan bakarak, şöyle hizayı oradan sağlayacak insan...

Bu hadis-i şerif, gördüğümüz gibi namaz için cemaate gelmiş olan insanların dizilişiyle ilgili bir hadis-i şerif. İnsanlar camiye geliyorlar, yan yana diziliyorlar, o esnada nasıl hareket etmeleri lâzım gelir diye, Peygamber Efendimiz bildiriyor.

Ne ibret çıkıyor bundan? Bundan çok ibret çıkıyor: Bak, her şeyde intizam. Peygamber ASS Efendimiz namaza durmadan önce, namazı kıldırmağa başlamadan önce, safları düzeltirmiş. Asker gibi... Öne çıkanları geriye itermiş, geridekileri öne çekermiş. İp çekilmiş gibi, muntazam bir şekilde saf bağlamalarını temin edermiş.

Sonra, Peygamber SAS Efendimiz:⁶

سَوُّوا صُفُوفَكُمْ فَإِنَّ تَسْوِيَةَ الصُّفُوفِ مِنْ تَمَامِ الصَّلَاةِ

(م. د. ه. عن أنس)

(*Sevvû sufûfeküm, feinne tesviyete's-sufûfi min temâmi's-salâh*) “Saflarınızı düzenleyiniz, çünkü intizamlı saf namazın tamamlılığıyla ilgilidir. Yâni, saf eğri büğrü olursa, namaza menfî tesiri olur.” buyuruyor.

Demek ki, her şeyimizde intizam olacak. Evimizde intizam olacak, işimizde intizam olacak, sözümüzde intizam olacak, namazımızda intizam olacak... Namazımızda saf bağıladığımız zaman, böyle ip çekilmiş gibi muntazam olacak her şeyimiz.

Rassû-râss... Bu *râssa* fiili Saff Sûresi'nde geçiyor:

---

⁶ Müslim, *Sahîh*, c.I, s.324, no:433; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.236, no.668; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.317, no:993; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.254, no:13689; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c. II, s.82; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V , s.548, no:2174; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.266, no:1982; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V , s.354, no:2997; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.99, no:4957; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.323, no:1263; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.227, no:5958; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV , s.94, no:11378; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.307, no:3388; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Lafız farkıyla: Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.254, no:690; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ

بُنْيَانٌ مَرْصُورٌ

(الصَّف: ٤)

(*Inna'llàhe yuhibbü'llezîne yukàtilûne fî sebîlihî saffen keennehüm bünyânün mersûs*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri kendi yolunda, sanki kerpiçleri birbirlerine sımsıkı kenetlenmiş bina gibi, kale gibi böyle çarpışan kulları, cihad edenleri sever.” (Saff: 61/4) buyuruyor. Burada da *mersûs* kelimesi geçiyor. Yâni taşları, kerpiçleri, malzemesi böylece kenetlenmiş mânâsına.

Burada da *râssû* diyor, “Saflarınızı kenetleyiniz.” Yâni, sımsıkı olacak saflar.

Ashab-ı kirâmın elbiseleri omuzlarından eskirmiş. Ne kadar sıkışık duruyorlar saflar da ki, omuzlarından eskirmiş. Hiç kimse de ötekisine böyle ters ters bakmazmış.

“—Sen benim rahatımı niye bozdun! Burada gevşek gevşek ne güzel duruyordum.” filan diye ötekisine bakmazmış demek ki.

Ama şimdi, müslümanlar rahatına çok düşkün oldu. Hadis-i şerifteki tavsiyenin tersine de olsa, geniş geniş şöyle kurularak namaza öyle duruyor. Kimsenin de yanına sokulmasına râzı olmuyor. Hadi bu madem râzı olmuyor, ben bunu zorla yapayım diye safı gevşek görüp de arasına girse, bu sefer de tutuyor ge riye çekiliyor. “Sen geldin, ben çıkarım bu sefer.” diyor. İlle orası gevşek olacak diye. Demek ki, bu doğru değil.

Peygamber SAS Efendimiz safların kenetlenmesini istiyor. Neden? “Çünkü, saflarınız gevşek olursa, aradan şeytan geçer diyor.” Yâni muhabbet gevşiyor, muhabbet azalıyor. Çünkü sen ona değmekten tiksiniyorsun, o sana yaklaşıyor, bilmem ne... Derken, kalpler birbirinden farklılaşıyor.

Halbuki müslümanların muhabbetli olması lâzım!

Müslümanların bir binanın malzemesi gibi, birbirlerine kenetlenmiş olması lâzım! Bir vücudun hücreleri gibi, birbirlerine bağlantılı olması lâzım!.

Bir vücudun ayağına diken batsa, geceleyin bütün vücut uykusuz kalır. Ayağı zonklamağa başlayınca uyku gider, ateş başlar, her tarafı ateş sarar. Neden? E canım ayağa battı, ayak ne yaparsa yapsın; ayak şişsin, ateşlensin, zonklasın ama, öbür taraflar rahat etsin... Hayır, bütün vücut zonkluyor. Bu ne demek? Bütün müslümanlar birbirleriyle muhabbetli olacak, birbirle riyle irtibatlı olacak, birbirlerinin dertleriyle dertlenecek.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki: ⁷

---

⁷ Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.52, no:112; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V , s.92, no:2699; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.231, no:694; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV , s.184, no:7307; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.I, s.28, no:111; Deylemi. *Müsnedü'l- Firdevs*, c.III, s.400, no:5220; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV III, s.216; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V , s.31, no:5660; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.3, no:19452; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.X, s.391, no:5569; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV III, s:217; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XV I, s.120, no:3563; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.15, no:2166; Hz. Aişe RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.259, no:751; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.356, no:7429; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.I, s.27, no:110; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.53, no:24904, 24906.

لَيْسَ الْمُؤْمِنُ الَّذِي يَبِيتُ شَبْعَانًا وَجَارُهُ جَائِعٌ

إِلَى جَنْبِهِ

(ك. وطحاوی عن ابن عباس)

(*Leyse'l-mü'minü'llezî yebîtü şeb'ânen, ve câruhû câiun ilâ cenbihî*) “Komşusu açken tok yatan bizden değildir.”

Açlığıyla ilgilenecek, tokluğuyla ilgilenecek, derdiyle ilgilenecek. İşte saflar gevşek olduğu zaman, o muhabbetkalmıyor.

Hocamız Rh.A söylerdi ki: Bazı kimselerin omuzlarında ağırlar filan olurmuş, uzun saflarla tedavi ederlermiş. Yâni, bu safların böyle uzunluğu ve sık oluşu, insanların omuzlarının birbirlerine değmesi, —oradan elektrik mi geçiyor, mânevî birtakım şeyler de mi oluyor, ne oluyorsa— hastalıklara şifa oluyormuş.

Onun için, Rasûlüllah Efendimiz'in tavsiyesine göre, saflarımızı sımsıkı yapacağız, kenetleyeceğiz; bir. İkincisi, araları açık olmayacak. Yâni, iki safın arası mesafeli olmayacak, başka bir saf sığacak gibi olmayacak. Öne doğru mümkün olduğu kadar yakın yapacağız. Tabii secdemizi düşüneceğiz, takkemiz karşı tarafa takılmayacak. O kadar bir mesafeyi düşüneceğiz. Ama mümkün olduğu kadar safları sık yapacağız, aralarını yakın yapacağız. Ondan sonra da ölçüyü alırken, omuzdan ölçü alacağız. Şimdi meselâ, bizim camimizde çok oluyor, ön safta hiza meselesi... Herkes istiyor ki, yanındaki arkadaşı kendi hizasına gelsin. Yâni, “Kardeşim, öne gel!” diyor

kendisi öndeysel. Ve yahut kendisi arkadaysa, “Kardeşim, biraz geri çekil!” diyor, onu çekmeye çalışıyor. Böyle herkes bir şey söyleyse, o safta intizam olmaz.

Pekiyl nasıl olacak? Safın ölçüsü ortadaki şahıstan alınır. Yâni, imamın arkasındaki şahsa bakacaksınız, ona göre. O nasıl durmuşsa... Önünüzde de duvar var, o duvar ile mesafe de be lli... Duvara paralel hiza alınarak, o tarzda yapılacak. Ben bu kenardan şey yapsam; olmaz! Hiza ortadan alınır. Safın başlama yeri ortasıdır.

Safın intizamı da, namazın tamamına tesir eder. Mühim bir husustur. Çünkü her ne kadar bu şekil ise de, şekillerin altında ruhtar yatar. Dış kalıpların içinde mânâlar yatar. İnsan bu şekillere dikkat ede ede, sonra mânâsına da ermeğe başlar. Safı muntazam yapan insan, her şeyi böyle titiz yapan insan, so nund a her işinde düzenli bir insan olur çıkar.

Safı gevşek yapıyor, o işi yanlış, bu işi eksik, şu işi kusurlu... O zaman kusurlu, derbeder bir insan olur çıkar. Bak Peygamber ASS Efendimiz’in bir tavsiyesi hiç hatırımdan çıkmıyor, her zaman da söylüyorum: Mezar kazılmış. Mezar eğri kazıldı diye, mezar kazan şahsa:

“—Ey filanca! Niçin bunun burasını eğri kazdın? Allah-u Teâlâ Hazretleri bir iş yaptığı zaman, iyi yapan kulu sever.” diyor.

Yâni, orasını böyle kalemle yontulmuş gibi muntazam, dümdüzyapılısın istemiş demek ki. Mezar biraz sonra kapatılacak toprakla... Öyle de olsa, muntazam yapılacak.

Onun için, her işimizi muntazam yapmağa bir işaret buda, busaflarla ilgili hadis-i şerif de...

e. Murabıtlığın Önemi

Diğer hadis-i şerif:⁸

رِبَاطِ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ يَوْمٍ فِيمَا
سِوَاهُ مِنَ الْمَنَازِلِ

(حم. وابن زنجويه، ت. ن. حب. ك. ق. ض. عن عثمان)

RE. 288/8 (*Ribâti yevmin fî sebîli'llâhi hayrun min elfi yevmin fîmâ sivâhu mine'l-menâzil*)
“Allah yolunda bir günlük hudut bekçiliği, hudut beklemek, başka yerlerde bin gün beklemekten daha hayırlıdır.”

Şimdi bunu biraz izah edelim. *Ribât* sözü, *murabata* demek. Yâni, hudutlarda ne olur? Askerlerin durduğu hudut karako lları olur, kaleler olur. Oralarda silahlı askerler bekler.

---

⁸ Tirmizî, *Sünen*, c.IV , s.189, no:1667; Neseî, *Sünen*, c.V I, s.39, no:3169; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.65, no:470; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.63, no:406; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.39, no:17666; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.27, no:4377; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.47, no:51; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtâreh*, c.I, s.188, no:325; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXIII, s.421, no:7440; Hz. Osman RA'dan.

Lafız farkıyla: İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.469, no:4609; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.77, no:2381; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV , s.15, no:4233; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.277, no:2424; Abdullah ibn-i Mübârek, *Cihad*, c.I, s.65, no:72; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.II, s.148, no:2005; Hz. Osman RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV , s.478, no:10511; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.104, no:12668.

Düşman hücum etmesin, hücum ederse karşı koyalım diye oralarda bekçi dururlar. Çünkü bekçisiz yere herkes dalar. İşte bu hudut kalelerine *ribat* adı verilir. Oralarda kalmaya da, oralarda beklemeye de *murâbata* denir. Orada kalan kimselere de *murabıt fî sebîli'llah* denilir. Yâni, hudut bekçisi demek. Çünkü, ribat hudutta olur. İslâm aleminin meselâ hududu neresi? Şurası... Orada kale yaparlardı, beklerlerdi. Hele gelsin bakalım düşman askeri diye, orada bekçilik ederlerdi, müslümanları korumak için.

İşte böyle bir ribatta bir gün beklemek, bir gün orada böyle gözcülük yapmak, hudut bekçiliği yapmak, Allah yolunda, Allah rızası için... Demek ki başka maksatla değil, ihlâs ile, Allah rızası için yapılacak; bir. Belki bir de *fî sebîli'llâh*, hani bunu maaşlı, mecburi bir hizmet olarak değil de, Allah'ın rızasını düşünerek yapmak. Böyle bir şey, başka yerde bin gün durmaktan daha hayırlıdır.

Demek ki, başka yerlerde de hayırla durulacak yâni. Çünkü hayırlar mukayese ediliyor burada. İki de hayırlı bir şey ama, başka bir yerde bin gün durmaktan, burada bir gün durmak daha hayırlıdır.

Bundan ne çıkıyor? Müslümanların korunmasının ehemmiyeti çıkıyor. Müslümanlığın korunmasının ehemmiyeti ortaya çıkıyor. Çünkü sen o hudut kalesinde bekleyeceksin, gözünü açacaksın, elinde silah nöbet tutacaksın; bütün İslâm alemi senin arkandan rahat rahat vakit geçirecek.

Uyku uyuyacak, uyanacak, ibadet edecek, ticaret yapacak, ziraat yapacak... Her şey ona bağlı. Başka müslümanların rahat ve emniyetini temin ettiğin için.

Hani bir hadis-i şerif var, herkes bilir:⁹

سِائِدًا مِّمَّهٖمْ عَفْذًا، سِائِدًا يَرْخُ

(القضاعي عن جابر)

(*Hayru'n-nâs, enfauhüm li'n-nâs*) “İnsanların en hayırlısı, insanlara en çok faydalı olandır.” buyrulmuş.

Bu şahıs da, en faydalı olmuş oluyor. Neden? Onların emniyetini sağlamak suretiyle, hayat faaliyetlerini rahatlıkla yapmalarını temin ediyor. Hudutlarda emniyet olmasa, düşman gelse, gitse, vursa, kaçsa, yağmalasa; o zaman orada ne ziraat yapabilir, ne ticaret yapabilir, ne yaşayabilir, ne durabilir...

Eskiden meselâ Ege Bölgesi'nde –bizim memleketimiz – köyleri tutmuşlar, tepelerin üstüne yapmışlar. Taşların arasına yapmışlar köyleri... Sahile yapmamışlar, yalıya yapmamışlar... Şimdi tabii herkes yalıya denize girmek için gidiyor ya... Ta yukarıya yapmışlar. Neden?

---

⁹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V I, s.58, no:5787; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.223, no:1234; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.177, no:6549; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.79, no:630; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.V III, s.404; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.I, s.240, no:679; *Keşfü'l-Hafâ*. c.II, s.234, no:1254; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.110, no:24435.

Korsanlar gelirmiş, çıkartırlarmış askeri, oralarda yakında hangi köy, hangi ev varsa basarlarmış, yağmalarlarmış, giderlermiş Venedikliler, Cenevizliler neyse... Hepsi böyle yaparlarmış. Onun için, onların kolayca gelemeyeceği, geldiklerini gördüğü zaman da, kaçılabilir kadar yukarılara, tepelere, yüksek taşlık yerlere yapmışlar köyleri.

İşte neden? Bekçisiz oldu mu böyle olur, yağmalanır memleket... Bekçili olduğunda, işte o bekçinin bu sevabı var.

Bu tabii, biraz askerlikle ilgili bir şey... Bak askerlik ne kadar mübarek bir meslek oluyor ki, imanla olursa ve müslümanları korumak maksadıyla olursa, başka yerde bin gün durmaktan daha hayırlı oluyor. Büyük sevap kazandırıyor insana.

E şimdi hudut filan kalmadı... Yâni, hudut var; meselâ Yunan hududu var, Bulgar hududu var, Rus hududu var... Orada bekleyen asker, bu şuur ile beklerse, Allah'ın izniyle bu ecri alır.

Bir de şimdi, küfür ile iman iç içe. Yâni, İstanbul'da küfür varmı? İstemediğin kadar... Anadolu'da küfür var mı? İstemediğin kadar... İman da var, küfür de var. Her şey serbest, her şey aşikâr, her şey alenî... Ehl-i küfür, insanları küfre ikna etmeye çalışıyor. Ehl-i iman artık ne nisbette çalışıyor, bilmiyorum. O da tabii imanı korumak için çalışacak.

Bence –bence demek de doğru değil ama– şimdi ribat yâni murabıtlık, Allah yolunda böyle hudut bekçiliği, hepimiz için mümkün olabilir. Yâni bu oturduğumuz yerde de yapabiliriz. Biz de müslümanlığı korumak, imanımızı hıfz etmek, öteki müslümanların rahat etmesini sağlamak için, bir gayret içinde olursak, inşâallah bu ecir her yerde olur. İnsan gazeteyle İslâm'ı müdafaa eder, kitap yazarak müdafaa eder, diliyle müdafaa eder, başkalarına yaymağa çalışır. İnşâallah, *murabıt fî sebîli'llâh* ecrini alırız.

f. Cennette Ok Yayı Kadar Bir Yer

Selmân el-Fârisî RA Efendimiz'den nakledilmiş. Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuşlar:¹⁰

رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا
وَلِقَابُ قَوْسٍ أَحَدِكُمْ فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا
وَمَا فِيهَا

(طب. عن سلمان)

RE. 288/9 (*Ribâtü yevmin fî sebîli'llâh, hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ; ve likâbü kavsi ehadiküm fi'l-cenneh, hayrun mine'd- dünyâ ve mâ fîhâ.*)

¹⁰ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V I, s.252, no:6134; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV , s.554, no:10738; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIII, s.105, no:12670.

(*Ribâtü yevmin fî sebîli'llâh*) “Allah yolunda bir günlük murabıtlık etmek, hudut kalesinde bekçilik yapmak, (*hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) dünyadan da hayırlıdır, dünyanın içindekilerden de hayırlıdır.”

Dünyanın içinde neler var? Köşkler var, göller var, nehirler var, ormanlar var, ovalar var, altın, gümüş, hazineler var, evler var, barklar var, insanlar var, hayvanlar var... Demek ki, bir günlük murabıtlık, dünyada ne varsa hepsine sahip olmaktan daha hayırlıdır buyurmuş Peygamber Efendimiz.

Mümkün olsa da, hudutlarda bekçilik yapsak! Ben böyle bazı askerler biliyorum, arkadaşının nöbetini, rica edip kendileri tutarlardı. “Müsaade etde nöbetini ben tutayım!” derlerdi. Herkes nöbetten kaçır askerde, nöbet saatini azaltmağa çalışır; onlar bu duyguyla, bu sevabı kazanayım diye, arkadaşının nöbetini de alırlardı.

İşte bir günlük böyle bir murabıtlık, dünyadan da hayırlıdır, içindeki her şeyden de hayırlıdır diyor Peygamber Efendimiz; bir.

İkincisi: (*Ve likâbü kavsi ehadiküm fi'l-cenneh*) “Sizden birinizin cennette bir ok yayı kadarlık, o miktar bir yere sahip olması, (*hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) dünyadan ve dünyadaki her şeyden daha hayırlıdır.”

Hani bazı küçük dükkâncıklar vardır, attar dükkânı filan... İçinde adam ancak döner, o kadar, bir şeyi yok. Yâni, bir ok yayı ne kadar olur? Şöyle kol kadar bir şey olur. O kadarlık cennette insanın bir yeri olması, dünyadan ve dünyadaki her şeyden daha hayırlıdır.

Cennetin kıymetini bildiren bir hadis-i şerif. Bizi ona teşvik ediyor yâni. Cenneti elde etmek için çalışmak lâzım! Yâni, oturduğu yerden nasıl insana bu dünyada maaş vermiyorlarsa, ahiret için de çalışmak lâzım! Ahiret için gayret sarf etmeden, çalışmadan, uğraşmadan, didinmeden, aklını fikrini Allah'ın rızasını kazanacağım diye yormadan, insan cenneti nasıl kazanacak?

“—Efendim Allah-u Teâlâ Hazretleri Erhamü'r-râhimîn'miş... Öyle diyorlar, hocalar hep söylüyorlar. Onun rahmeti çoktur, beni de sokar.”

Bu bir mantık! Acaba bu mantık doğru mu, yanlış mı?

Peygamber ASS Efendimiz buyuruyor ki:

g. Akıllı Kimdir?

Peygamber SAS Efendimiz, İmam Tirmizî'nin rivayet ettiği bir sıhhatli hadis-i şerifte buyurmuş ki:¹¹

---

¹¹Tirmizî, *Sünen*, c.IV , s.638, no:2459; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1423, no:4260; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV , s.124, no:17164; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.125, no:191; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.153, no:1122; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V II, s.281, no:7141, 7143; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.107, no:863; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.18, no:3489; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V II, s.350, no:10546; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.369, no:6306; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.267; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.266, no:463; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.140, no:185; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s:56, no:171; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.310, no:4930; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.184, no:354; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Muhâsebetü'n-Nefs*, c.I, s.19, no:1; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.50, no:6430; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.39; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXI, s.186, no:7741; Şeddâd ibn-i Evs RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.679, no:7036; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1024, no:2029;

Câmiü'l-Ehâdis, c.XV , s.458, no:15935; RE. 229/7.

الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ
وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ

(ط. حم. ت. ه. حل. ق. ك. عن شداد بن أوس)

RE. 229/7 (*El-keyyisü men dâne nefsehü ve amile limâ ba 'de 'l- mevt.*) “Zekî kimse o kimsedir ki, nefsinin dizginler, zabt ü rabt altına alır da, ahireti için hazırlanır. (*Ve'l-âcizü*) Akılsız, aptal kimse de o kimsedir ki, (*men etbaa nefsehü hevâhâ*) nefsinin arzularının peşine takıverir, sürüklettirir, götürür. (*Ve temennâ ale'llâh*) Ondan sonra Allah'tan temennî eder hayırlara ermeyi, nâil olmayı.”

Demek ki o ahmaklıkmış. Böyle düşünmek ahmaklıkmış demek ki. Akıl neymiş? Akıl, gözünü açıp ahiret için çalışmak. Çünkü insana melekü'l-mevt gelip de:

“—Ey filanca! Ver bakalım şu emaneti. Şu can denilen şey sana emanetti, bir müddet senin yanında kaldı, onu sahibine götüreceğim ben. Ver bakalım şu emaneti!” dediği zaman, bitiyor iş.

“—Eyvah! Ben biraz daha kalsam da burada, ahirete hazırlansam... Daha bak emekli olacaktım, maaş alacaktım, oradan hacca gidecektim, tevbekâr olacaktım, sakal bırakacaktım. Cebime tesbih sokacaktım, ondan sonra o camileri dolaşacaktım, dua edecektim, Kur'an okuyacaktım...”

Geçmiş olsun! Bitti. Bir insanın eceli geldi mi, imkânlarının hepsini kaybetti. Bu hayat kadar güzel bir imkân var mı? Bu hayat kadar, yaşamak kadar büyük nimet var mı?

Bu ölümlerle konuşmak, anlaşmak mümkün olsa da, onlara sorsa insan; o kâfirlerin, mücrimleri hepsi, “Yâ Rabbi! Ne olur bizi tekrar dünyaya döndür de, biz orada yapmamış olduğumuz o sâlih amelleri, iyi işleri yapalım!” diyecekler.

Ahirette kötülüklerin karşılığını gördükleri zaman, “Aman yâ Rabbi, bizi tekrar dünyaya döndür de, ilk hayatımızda yapmadık, ikinci hayatımızda sâlih kimse olalım!” diye temennî edecekler.

Ayet-i kerimede şöyle buyruluyor:

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ

(السجدة: ١٢)

(*Ve lev terâ izi'l-mücrimûne nâkisû ruûsihim inde rabbihim*) “O günahkârların, Rableri huzurunda başlarını öne eğecekleri, (*Rabbenâ ebsarnâ ve semi'nâ fe'rci'nâ na'mel sâlihan innâ mûkînûn*) ‘Rabbimiz! Gördük duyduk, şimdi bizi dünyaya geri gönder de, iyi işler yapalım, artık kesin olarak inandık.’ diyecekleri zamanı bir görsen!” (Secde, 32/12)

Kur'an-ı Kerim bildiriyor bunu. İstikbale ait olan bir şeyi, Kur'an-ı Kerim böyle diyecekler diye bildiriyor. Allah'ın hak kelâmı böyle olduğuna göre, niye biz gözümüzü açmıyoruz? Niye böyle diyecek bir durumda yaşıyoruz? İleride pişmanlık duyup da; “—Tüh keşke hayatı boşa

geçirmeseydim, keşke sâlih amel işleseydim!”
diyecek şekilde gâfil gâfil vakit geçiriyoruz?

O hitap, sanki o zaman bizim tarafımızdan
söylenecekmiş gibi düşünüp, şimdiden aklımızı
başımıza toplayıp Allah’ın yoluna girsek de,
Allah’a has kul, Peygambere has ümmet olmağa
çalışsak ya... Asıl akıl bu. Allah-u Teâlâ Hazretleri
bize bu basireti, bu akli ihsân eylesin...

h. Murabıt Olarak Ölen Kimse

Bir hadis-i şerif daha var, onu da okuyalım! Bu
da murabıtlarla ilgili olduğu için tamam olsun
mevzu:¹²

رِبَاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ شَهْرٍ
وَقِيَامِهِ وَمَنْ مَاتَ مُرَابِطًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُجِرَ مِنْ
فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَيَجْرِي لَهُ صَالِحٌ مَا كَانَ يَعْمَلُ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ

(ابن زنجويه عن سلمان)

---

¹² Tirmizî, *Sünen*, c.IV , s.188, no:1665; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V , s.441, no:23786; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.V I, s.266, no:6177-6180; Saîd ibn-i Mansur, *Sünen*, c.II, s.158, no:2409; Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.V , s.281, no:9617, 9618; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV , s.218, no:19453; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.137, no:219; Abdullah ibn-i Mübarek, *Cihad*, c.I, s.146, no:182; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXII, s.456; İbn-i Ebî Asım, *Cihad*, c.II, s.699, no:308; İbn-i Asâkir, *Ta’zıyetü’l-Müslim*, c.I, s.71, no:95; Selman RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IV , s.554, no:10737; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XIII, s.104, no:12667.

RE. 288/10 (*Ribâtü yevmin fî sebîli'llâh*) “Allah yolunda bir günlük hudut bekçiliği yapmak, murabıtlık yapmak (*efdalü*) daha faziletlidir, daha üstündür; (*min sıyâmi şehrin*) bir aylık oruç tutmaktan, (*ve kıyâmihi*) ve o bir ay boyunca namaz kılmaktan...”

Kıyam demek, namaz için ayakta durmak demek. Gecesini, gündüzünü böyle namaz kılıp, gündüzleri de oruç tutmak suretiyle bir ay ibadet etmekten, bir güncük Allah yolunda murabıtlık yapmak daha hayırlıdır.

(*Ve men mâte murâbitan*) “Kim murabıt olarak vefat ederse...”

Yâni, hudut bekçiliği yapıp dururken eceli geldi, ruhunu teslim etti, vefat etti. (*Murâbitan fî sebîli'llâh*) Allah rızası için, Allah yolunda murabıtlık yaparken vefat ediverdi. (*Ücîre min fitneti'l- kabr*) Kabir azabından, kabir fitnesinden kurtulur.

(*Ve yecrî lehû sâliha mâ kâne ya'melü ilâ yevmi'l-kıyâme.*) “Yapmış olduğu sâlih amellerin çeşitleri nelerse, bütün o yapmış olduğu sâlih amellerin sevapları kıyamete kadar onları aynen yapmaya devam ediyormuş gibi onun defterine yazılır durur.” Namaz kılardı; sanki kıyamet kopuncaya kadar o sağlamış da o namazı kıliyormuş gibi... Tesbih çekerdi, Kur'an okurdu, sadaka verirdi, şu hayrı yapardı, bu hayrı yapardı... “Bütün o yapmış olduğu işler kıyamete kadar cereyân eder, aynen o sevaplar işleniyormuş gibi ona verilir.” diyor, Peygamber (*Aleyhi's-salâtu ve's-selâm*) Efendimiz.

Râvi de meşhur sahabi, sâdâtımızdan Selmânü'l-Fârisî RA. Selmânü'l-Fârisî de, hayatını ayrıca muhakkak incelemek, ibret almak gereken ashâbın mümtaz simâlarından birisi ki küçük yaşında terk-i diyar etmiş, diyar diyar dolaşıp hak dini aramış, sonra matlûbuna kavuşmuş bir zât-ı muhterem. Allah şefaatine nâil etsin...

Allah bizi dini uğrunda, dini yolunda, Rasûlünün yolunda yaşayıp, çalışıp, dinine ve insanlara, müslümanlara faydalı hizmetler yapmak şerefiyle şereflendirsin... Hüsni hâtimeler nasib eylesin... Cehennemden halâs ve âzad eylesin... Duhûl-u evvelîn ile cennetine dâhil olan bahtiyarlardan eylesin... Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Efendimiz'e komşu eylesin... *Livâü'l-hamd*'i altında cem eylesin... Cennet içre ce mâli bâ-kemâlini müşahede eden bahtiyarlar arasına biz âciz kullarını da dâhil eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Mahmud Es'ad COŞAN

22. 02. 1981 - İskenderpaşa

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü